

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr 5

Oktober 1948

46. årgang

Redigert av dr. agr. Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATS BIDRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1949.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet følgende søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til
Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1949—30. juni 1950 stort

kr. 130.000,00

til selskapets ordinære virksomhet og et ekstraordinært statsbidrag stort

kr. 20.000,00

til videre utbygging av myrforsøkene i Nord-Norge.

Som bilag følger:

1. Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1949.
2. Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1949.
3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag for kalenderåret 1948.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1947.
5. Redegjørelse fra Myrkomiteen for Nord-Norge.
6. Det norske myrselskaps myrinventeringer.

De viktigste arbeidsoppgaver i 1948.

1. Brenntorvproduksjonen.

Det rådde stor usikkerhet blant de større brenntorvprodusenter i vår om man i det hele tatt burde sette i gang produksjonen i denne sesong. Årsaken var først og fremst de vanskelige avsetningsforhold for brenntorv foregående år, og videre den hårde konkurranse om arbeidskraften. Da vi forutså denne skepsis blant produsentene, foreslo Myrselskapet allerede i november i fjor for Landbruksdepartementet at det i likhet med tidligere år også for produksjonssesongen 1948 ble stilt statsgaranti for inntil 150.000 m³ maskintorv. Videre foreslo vi at også brenntorven — i likhet med ved og importert brensel — fikk nyte godt av den bevilgning som staten yter til nedskrivning av prisene på brensel.

Stortinget vedtok å stille statsgaranti for maskintorv den 27. april i år. Likeså gikk Finansdepartementet med på å yte kr. 8,00 pr. m³ i bidrag til nedsetting av forbrukerprisen på maskintorv som produseres for salg, og som nyttes til husoppvarming i brenneterminen 1948—49. Kunngjøring om dette ble sendt ut pr. 12. mai i år.

Med dette skulle forholdene for avsetning ligge bra til rette, men arbeidskraftspørsmålet viste seg vanskeligere å løse enn tidligere. Fængselsstyret, som de siste par år har avgitt landssvikfanger til brenntorvdriften, kunne eksempelvis ikke gi tilsagn om arbeidskraft i år, da tømmerdriften hadde fått prioritet foran brenntorvdriften. Både dette, og det sørgelige faktum at det i vår på flere myrer stod igjen betydelige brenntorvmengder fra 1947, dvs. at tørkefeltene var opptatt med stakker, gjorde at flere fabrikker ikke satte i gang brenntorvproduksjon på tross av statsgarantien og nedskrivningsbidraget. En må derfor gå ut fra at årets maskintorvproduksjon er noe mindre enn fjorårets. Når det gjelder stikktorvproduksjonen, så fikk dessverre ikke stikktorven nyte godt av nedskrivningsbidraget, følgelig er det i år produsert lite stikktorv for salg. Når det gjelder produksjonen til eget forbruk derimot, antar vi at denne har vært noenlunde som foregående år. Den endelige statistikk over størrelsen av årets brenntorvproduksjon kan først utarbeides når bergingen av torven er avsluttet til høsten.

Det har hittil i år vært ytt i alt 7 driftslån til brenntorvproduksjon med et samlet lånebeløp av kr. 269.500,00. Som vanlig er det Statens Torvlånefond, som sorterer under Landbruksdepartementet, som yter hjelp i form av billige lån til torvproduksjonen.

Myrselskapets konsulentvirksomhet vedkommende brenntorvproduksjonen har for en stor del omfattet kontroll av driften ved alle fabrikker som har eldre — eller nye — torvlån, og dessuten kontroll av produksjonen ved alle maskintorvanlegg. Tømmer- og Trelastkontoret i Landbruksdepartementet har nemlig stilt absolutt krav om at Myrselskapet foretar kontroll ved alle anlegg som søker om stats-

bidrag til nedsettelse av prisen på torven, dvs. praktisk talt alle maskintorvanlegg i landet. Av maskintorvanlegg som produserer utelukkende til eget forbruk eller til industrielt behov, finnes det bare noen få stykker.

Konsulentvirksomheten vedkommende stikkertorvproduksjonen i kystbygdene har — særlig i Nord-Norge — vakt atskillig interesse, men det er klart at kystbefolkningen ikke ennå har den fulle forståelse av hvilken god hjelp man kan få når det gjelder denne viktige sak.

Ved Myrselskapets brenntorvanlegg i Våler i Solør har vi i år — ved siden av vanlig maskintorvproduksjon — fortsatt de i fjor påbegynte forsøk vedkommende rasjonalisering av visse sider ved brenntorvdriften. Bl. a. er prøvet en ny svensk brenntorvmaskin, som antakelig vil vise seg fordelaktig for mindre gårds- eller bygdeanlegg. For tiden forberedes forsøk med maskinell planering av torvgravene. Disse forsøk har lagt beslag på, og vil fortsatt kreve meget av konsulentenes tid.

Trøndelag Myrselskap har også i år med bevilgning av Det norske myrselskap foretatt myrundersøkelser med tanke på utvidet brenntorvproduksjon i Trøndelagsfylkene. Det gjelder bl. a. undersøkelse av brenntorvmyrer på Nerskogen i Rennebu for bureiserne der oppe. Her har lauvskogen vært sterkt hogget både under og etter krigen, og overgang til torvbrensel er derfor i høy grad ønskelig.

2. Torvstrøproduksjonen.

Også torvstrøfabrikkene konkurrerer hårdt om arbeidskraften, og det er ikke til å unngå at produksjonen blir hemmet av den grunn. Likevel har det lyktes for de fleste fabrikker å holde driften i gang, enkelte har til og med kommet opp i toppproduksjon. Det er en gledelig fremgang de siste år når det gjelder denne form for utnyttelse av myrene. I 1946 utgjorde f. eks. produksjonen bare ca. 63 % av et normalårs, mens den i 1947 var oppe i ca. 80 %. Hvis vi bare tar hensyn til den fabrikkmessige torvstrøproduksjon, som i 1946 var nede i ca. 50 % av normalt, var denne i 1947 økt til ca. 73 % av produksjonen i såkalte normale år. Vi antar at årets produksjonsresultat vil vise en ytterligere stigning. Grunnen til fremgangen er sikkert de gode avsetningsmuligheter for torvstrø for tiden, produsentene vet at alt som produseres kan selges uten vanskeligheter. Prisene på torvstrø er dessuten hevet en del i år, nemlig fra kr. 4,35 pr. balle til kr. 5,25 pr. balle uten omsetningsavgift. Dette gjør sitt til at driftsforholdene for fabrikkene — som har vært meget vanskelige — blir noe bedre, og dette stimulerer produsentene.

Det er hittil i år bare ytt 2 driftslån til torvstrødrift, lånebeløp tilsammen kr. 42.000,00. Dette viser at fabrikkene stort sett er selvhjulpne med driftskapital.

Som tidligere år har Myrselskapets funksjonærer hatt en rekke oppgaver å løse vedkommende torvstrøproduksjonen. Det gjelder først og fremst myrundersøkelser for gårdbrukere, småbrukerlag og almenninger som akter å sette i gang produksjon på nye myrer. Det er også spørsmål oppe om bygging av et par nye torvstrøfabrikker, som Myrselskapet arbeider med planer til. Norges statsbaner bygger for tiden en ny torvstrøfabrikk ved Mo i Rana. Vår torvtekniske konsulent, ingeniør Ording, har vært Statsbanene behjelpelig med utarbeidelse av planer for denne fabrikk og likeså med tilsyn under oppførelsen.

3. Myrundersøkelser i dyrkingsøyemed.

Det er fremdeles stor interesse for dyrking av myr til kulturbeiter i Sør-Norge. Av større arbeider som er innmeldt til Myrselskapet kan bl. a. nevnes at Romedal jordstyre har planer om oppdyrking av betydelige myrstrekninger i Gåsvassdalen tilhørende Egeberg almenning. Videre har Fluberg jordstyre og Nedre Snertingdal småbrukerlag store planer om dyrking av fellesbeiter, vesentlig på myr. I Nord-Norge gjelder årets rekvisisjoner på dette område derimot først og fremst myrundersøkelser med tanke på bureising. Vi kan bl. a. nevne at Tana herredsstyre har anmeldt til undersøkelse de store Boftsa- og Golgotjokmyrene i Tana, og Finnmark Jordsalgskommisjon myrstrekningene mellom Bugøyfjord og Neiden i Sør-Varanger. Disse rekvisisjoner, foruten en del vedkommende mindre dyrkingsarbeider, er allerede etterkommet eller under utførelse. Det gjenstår en del undersøkelser under denne gruppe, som vi imidlertid håper å kunne etterkomme i løpet av høsten.

4. Myrinventeringen.

Vi har i sommer påbegynt myrinventering i Rogaland fylke, hvor hele Karmøya hittil er undersøkt. Inventeringen fortsetter nå på Haugesundshalvøya, hvor arbeidet nettopp er avsluttet i Skåre herred. Det er meningen å fortsette sørover på Haugesundshalvøya, og hvis vi rekker det er det planen også å undersøke myrene i Bokn herred i høst. Innen hele det nevnte område minker brenntorvmyrene sterkt p. gr. a. den sterke beskatning de har vært gjenstand for i en årrekke. Det er derfor om å gjøre å få en fullstendig oversikt over ressursene av myr og torv her.

På Østlandet har det i sommer vært lite myrinventering, bl. a. fordi en av våre folk som vesentlig drev med inventering i fjor, har hatt permisjon i sommer. Etter anmodning av Buskerud landbruks-selskap og Haug bondelag har vi likevel fått undersøkt et område av Krokskogen i Norderhov, vesentlig med tanke på å finne skikkede myrer til anlegg av kulturbeiter til setrene her.

5. Forsøksvirksomheten i myr dyrking.

I forsøksleder Hagerups kommentarer til budsjettforslaget vedkommende myrforsøkene (bilag 2) er denne virksomhet omtalt. Vi resymerer her at det i år har vært 72 forsøksfelter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra og 33 spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter. Det har i år vært meget vanskelig å skaffe arbeidshjelp til de spredte forsøk.

Merknader til budsjettforslaget.

Vårt forslag til ordinært budsjett for 1949 lyder på i alt *kr. 180.000,00* i påregnede utgifter. Dette er *kr. 20.000,00* mer enn budsjettforslaget for inneværende år (bilag 3). Stigningen fordeler seg med *kr. 12.950,00* på økede funksjonærlønninger (heri medregnet funksjonærene ved forsøksstasjonen) som følge av det nye lønnsregulativ, videre med vel *kr. 4.000,00* på lønnsøkning til arbeidene ved forsøksstasjonen på Mæresmyra, og resten ca. *kr. 3.000,00* er økede reiseutgifter p. gr. a. den vedtatte klasseutjevning fra 1. juli i år. Det er å frykte for at dette beløp vil vise seg for lite.

Økningen i utgifter refererer seg følgelig til poster som styret ikke er herre over, da lønninger og reiseutgifter er bundet til bestemte regulativer. Trykkings- og kontorutgiftene er også gått opp en del som følge av prisstigningen, men ved å redusere tidsskriftets sidetall og utgiftene til kjemiske analyser under postene 10, 12 og 13 er disse tillegg kompensert.

Selskapets inntekter er ført opp med samme beløp som i fjor, nemlig i alt *kr. 50.000,00*. Våre fondsmidler er, som det forlanges i slike tilfelle, plassert i statsobligasjoner eller statsgaranterte verdipapirer. P. gr. a. fortsatte konverteringer er det uunngåelig at inntektene av legatkapitalen er gått tilbake. Inntektssvikten på denne konto har imidlertid kunnet kompenseres av økede inntekter på andre poster, slik at vi budsjetterer med samme inntektsbeløp som i fjor, nemlig *kr. 50.000,00*. Differansen mellom de påregnede utgifter og inntekter utgjør *kr. 130.000,00* som vi søker dekket ved statsbidrag. Dette er *kr. 20.000,00* mer enn vi søkte om i fjor, dvs. at hele utgiftstigningen, som følge av de nye regulativer, må dekkes ved økt statstilskudd.

For inneværende budsjettermin har Myrselskapet i alt fått bevilget *kr. 100.000,00* i statstilskudd, fordelt med *kr. 50.000,00* fra Landbruksdepartementets landbrukskontor og *kr. 50.000,00* fra skogkontoret, mens vår søknad lød på *kr. 110.000,00* i statsbidrag. Differansen mellom søkt og bevilget statstilskudd refererer seg til posten *myr-inventering*, som av departementet er redusert til *kr. 10.000,00*, mens vårt forslag lød på *kr. 20.000,00* (jfr. bilag 3). Vi har også i år foreslått 2 arbeidslag til inventeringsarbeid, følgelig er det budsjetterte statstilskudd *kr. 30.000,00* større enn det som ble bevilget for

inneværende termin, og ikke kr. 20.000,00 slik som selve utgiftsstigningen skulle betinge.

Ekstraordinært søker vi om et statsbidrag stort *kr. 20.000,00* til videre utbygging av myrforsøkene i Nord-Norge. I vårt forrige budsjettforslag var det søkt om kr. 17.000,00 til nevnte formål, men departementet fant da at det ikke kunne imøtekomme søknaden. Historikken vedkommende denne sak vil fremgå av vedlagte redegjørelse fra Myrkomiteen i Nord-Norge (bilag 5). Denne søknad, som landbruksautoritetene i Nord-Norge, har gått sterkt inn for, lar seg neppe avvise lenger. Stortingets landbrukskomite har da også uttalt at den finner det ønskelig om departementet kunne finne plass til denne bevilgning. Vi siterer fra Budsjett-innst. S.nr. 141 b — 1948, side 11:

«Det norske myrselskap spenner over eit svært arbeidsfelt, og søknader om råd, rettleiding og hjelp aukar stendigt.

Dette gjeld både brenntorv og torvstrøproduksjonen, myrundersøkingar med tanke på dyrking, myrinventering og forsøksverksenda i myr dyrking.

Det er veldig vidder med dyrkande myr som framleis ligg uprøvde og unytta, ikkje minst i Nord-Noreg, og Nordland landbruks selskap hev sendt søknad om å få ein forsøksstasjon som kunne ta opp arbeidet der nord.

Nemnda finn at det er løyvt heller lite til forsøk på myr og ser det ynskeleg om departementet kunne finne rom til ei auka løyving.»

Etter dette må en håpe at Myrselskapets søknad om et ekstraordinært statsbidrag stort kr. 20.000,00 til utvidede myrforsøk i Nord-Norge blir tatt opp på budsjettet denne gang. Budsjettet for disse forsøk (bilag 1) bygger på Myrkomiteens forslag med tillegg for lønnsstigning til forsøkslederen og for økede utgifter til arbeidshjelp m. v. som er kommet til etter at Myrkomiteens innstilling ble avgitt.

Merknader til arbeidsprogrammet for 1949.

1. Konsulentarbeidet vedkommende brenntorvproduksjonen.

Brenntorvproduksjonens betydning for vår brenselssforsyning er alminnelig anerkjent, men det har vært vanskelig å få sikret avsetningen av den torv som produseres for salg. Statsgarantien er riktignok en betryggelse for produsentene, og statsbidraget til nedsettelse av forbrukerprisen på maskintorv letter selvsagt omsetningen. Det aller viktigste for produsentene er imidlertid at de er sikret avtagere for torven som kan ta imot denne når det passer for produsentene å levere torven. Våre forsyningsmyndigheter må interessere seg mere for omsetningen av brenntorven enn de har gjort hitil. En ordnet avsetning kan en f. eks. få ved at sykehus,

gamlehjem, sentralfyrte skoler og andre kommunale bygg i brenntorvproduserende distrikter blir pålagt å bruke torv som brensel, helt eller delvis. At brenntorv med fordel kan brukes også ved militære forlegninger og liknede anlegg, har vi allerede atskillig erfaring for. Det skulle derfor ikke være forbundet med nevneverdig oppofrelse fra forsyningsmyndighetene å ordne det slik at produsentene visste hva de hadde å holde seg til.

Det norske myrselskap har nå så god oversikt over alle større maskintorvanlegg at vi kan formidle de relativt beskjedne torvmengder som produseres for salg til anviste forbrukssteder bare vi får oppgave over hvor disse finnes. Som det er nå, venter de aller fleste med å bestille brenntorv til de har undersøkt mulighetene for å skaffe importert brensel, og torven blir stående ute fremover høsten og må stakkes for vinterlagring på myrene. Derved taper den både i mengde og kvalitet. Dessuten fordyres produksjonen betydelig, i stedet for vinning får produsentene kanskje tap. Vi ser ingen mulighet for å holde brenntorvproduksjonen gående i større omfang hvis ikke det offentlige bevisst går inn for å bruke torvbrensel på de steder hvor dette kan gjøres uten større ulemper. Vi vil for øvrig yte Tømmer- og Trelastkontoret i Landbruksdepartementet vår fulle honnør for den interesse dette kontor har vist for brenntorvproduksjonen, og for den hjelp det har ytt produsentene ved omsetning av torven. Det er den rikelige tildeling av importert brensel, som andre offentlige instanser har med å gjøre, som vanskeliggjør salget av brenntorv. For oss ser det ut som valutaspørsmålet i denne forbindelse spiller liten rolle. Vi minner om at fjorårets brenntorvproduksjon sparte landet for ca. 18 mill. kroner regnet etter en kullpris av kr. 85,00 pr. tonn i norsk havn, eller for ca. 23,5 mill. kroner sammenliknet med sinders, som da kostet kr. 112,00 pr. tonn. Som kjent er prisene på importert brensel nå høyere enn forrige år.

Myrselskapets konsulentvirksomhet når det gjelder brenntorvproduksjonen er på sett og viss flersidig:

*Maskintorvdriften i Sør-Norge krever stadig tilsyn og teknisk assistanse. Dessuten foretas kontroll av produksjonen ved anlegg som har lån av Statens Torvlånefond. Videre er det de mange spørsmål av administrativ art som melder seg i forbindelse med torvlån, statsgaranti og den i år vedtatte statsstøtte i form av bidrag til nedsettelse av forbrukerprisen på maskintorv. Sistnevnte tiltak krever dessuten kontroll av produksjonen ved alle anlegg som gjør seg nytte av bidraget.

Stikktorvdriften i Vest- og Nord-Norge har tidligere stort sett gått sine egne veger; resultatet er som en vet en stadig tiltagende ødeleggelse av de sparsomme jordreserver som finnes i kystbygdene. Våre konsulenter søker her å bringe mer plan i arbeidet. Og hvis det nå lykkes å få vedtatt en jordvernlov som setter stopper for denne meningsløse måte å bruke jorden på, vil det

være en god støtte for konsulentene i deres arbeid for rasjonalisering av brenntorvdriften i disse bygder.

Rasjonaliseringsforsøkene vedkommende brenntorvdriften ved Myrselskapets anlegg i Våler vil bli fortsatt neste år, spesielt med prøving av nye redskaper for planering av tørkefelter og torvgraver.

Arbeidsoppgavene for våre torvkonsulenter er m. a. o. både mange og store. Vi håper derfor at statsmyndighetene fortsatt vil støtte Myrselskapets arbeide på dette felt. Spørsmålet om videre utbygging av konsulentvirksomheten i Nord-Norge med en egen myr- og torvkonsulent for Finnmark, et spørsmål som var oppe i fjor (kfr. bilag 3, side 7), har departementet tenkt å løse på den måte at det knyttes en ekstra mann til skogvesenet i Finnmark fylke. Denne mann skal fungere som torvkonsulent i sommerhalvåret og som skog-assistent i vinterhalvåret. Vi har vanskelig for å forstå at dette kan bli en effektiv ordning, men Myrselskapet vil selvsagt søke å medvirke til et best mulig resultat i tilfelle forslaget gjennomføres. Skulle departementet etter næmere overveielse finne at Myrselskapets forslag om egen torvkonsulent for Finnmark er den heldigste løsning, ser vi gjerne dette. I så fall måtte bevilgningen til Myrselskapet økes forholdsmessig, da denne stilling ikke er ført opp i vårt budsjettforslag.

2. Konsulentarbeidet vedkommende torvstrøproduksjonen.

Myrselskapet går som kjent inn for å yte all den faglige assistanse som kreves både når det gjelder fabrikkmessig torvstrøproduksjon og torvstrøproduksjon i mindre målestokk av torvstrølag eller gårdbrukere enkeltvis. At behovet for slik assistanse er til stede, viser bl. a. at det ikke bare er enkeltpersoner, men ofte landbruksfunksjonærer eller jordstyrer og liknende institusjoner som anmoder selskapet om å undersøke myrer og utarbeide planer for torvstrøanlegg. Det er for øvrig naturlig at landbruksfunksjonærer ikke kan få tid til å sette seg inn i de mange tekniske detaljer som en må ha rede på for å kunne drive denne konsulentvirksomhet. Det er følgelig viktig at en institusjon som Myrselskapet kan ta seg av slike spesialoppgaver, da heller ikke sentraladministrasjonen har spesialister på dette område.

3. Konsulentarbeidet vedkommende myr- dyrkingen.

Det er utvilsomt et ganske stort behov for undersøkelser og sakkyndig veiledning i forbindelse med myr dyrkingen, et behov som Myrselskapet søker å fylle etter beste evne. Dette gjøres først og fremst ved at våre konsulenter foretar undersøkelser av myrstrekninger som tenkes oppdyrket, og dessuten ved befaringer sammen med fylkenes og herredenes landbruksfunksjonærer. På denne må-

ten skaffer funksjonærene seg kunnskap om de viktigste egenskaper og forhold som bør legges til grunn ved klassifisering av myrene og vurderingen av deres dyrkingsverd. Det er særlig yngre landbruksfunksjonærer som gjør seg nytte av dette. På tross av mangel på arbeidskraft på landsbygden, noe som selvsagt spiller inn for farten i nydyrkingen, er det ganske stor interesse for å få myrer undersøkt og derved lagt forholdene til rette for fremtidig dyrking. Det er m. a. o. ikke noen grunn til å redusere Myrselskapets konsulentvirksomhet på dette område, snarere tvertimot.

4. Myrinventeringen.

Skal en kunne legge planer på langt sikt når det gjelder å nyttiggjøre en naturherlighet som myrene, må en ha kjennskap til hva vi har av myr, hva slags myr det er og likeså hvor myrene finnes. En slik forrådsstatistikk vedkommende myrarealer og torvmasser er det som søkes tilveiebrakt ved myrinventeringen (jfr. bilag 6). Myrselskapet har nå drevet med disse undersøkelser i en rekke år med meget beskjedne midler. Til utgangen av 1947 var det i alt undersøkt 21.568 km² av landets totalareal, og innen dette område var det påvist rundt regnet 1.260.000 dekar myr (jfr. bilag 4, side 8—9). Nyten av dette arbeid er det neppe noen tvil om i dag etter den betydning som inventeringsmaterialet har hatt under brenselkrisen, da det på kort varsel gjaldt å finne fram til skikkede brenntorvforekomster. Også når det gjelder konsulentvirksomheten vedkommende torvstrødrift og myr dyrking er inventeringsmaterialet til god hjelp. Vi vil derfor på nytt fremheve betydningen av størst mulig bevilgning til dette arbeid. Inventeringsarbeidet vil — som hittil — bli fortsatt både i kystbygdene og i innlandet hvis det lykkes å få midler til å holde minst 2 arbeidslag i gang.

5. Forsøksvirksomheten vedkommende myr dyrkingen.

Stigningen i prisene på nær sagt alle driftsmidler, og økning i arbeidsutgiftene ved myrforsøkene, må selvsagt dekkes ved økede inntekter hvis ikke forsøksvirksomheten skal lide ved det. Helt ut å kompensere utgiftsstigningen ved økede inntekter av gårdsdriften ved forsøksstasjonen lar seg vanskelig gjøre hvis en skal holde myrforsøkene på høyde med tidens krav. Når det dessuten er et sterkt krav om å få flere spredte forsøksfelter, slik som tilfelle er først og fremst fra Nord-Norge, bør etter styrets oppfatning dette krav imøtekommes. Det dreier seg her om så viktige spørsmål at de beskjedne beløp som det spørres om, neppe kan brukes bedre til andre formål. Det er av interesse i denne forbindelse å minne om det store beløp som Stortinget har avsatt til såkalt regionalplanlegging i forskjellige fylker. Det burde være klart for alle som har med vårt næringsliv å gjøre, at kystbygdenes problemer ikke kan løses på en til-

fredsstillende måte uten at jordbruksmulighetene som finnes der, tas med ved planleggingen. Hvordan dette skal kunne gjøres uten å ha sikrere materiale å bygge på når det gjelder myr dyrkingen i disse klimatiske ugunstige strøk av vårt land, har vi vanskelig for å forstå.

Det norske myrselskaps styre vil til slutt rette en inntrengende henstilling til det ærede departement å etterkomme vår søknad om et ordinært statstilskudd for budsjetterminen 1949—50 stort *kr. 130.000,00*. Dessuten søker vi om en ekstraordinær bevilgning stor *kr. 20.000,00* til igangsettelse av utvidede myrforsøk i kystbygdene i Nord-Norge.

Likelydende søknader sendes som vanlig til Landbruksdepartementets landbrukskontor og skogkontor.

Fremlagt og vedtatt på styremøte den 28. august 1943.

DET NORSKE MYRSELSKAP.

Carl Løvenskiold.
(sign.)

Aasulv Løddesøl.
(sign.)

Bilag 1.

**Ordinært budsjett for Det norske myrselskap
for kalenderåret 1949.**

Utgifter:

A. Hovedkontoret.

1. Lønninger	kr. 29.980,00
2. Torvteknisk konsulent	» 6.000,00
3. Myrundersøkelser i lavlandet, inklusive reiseutgifter	» 2.500,00
4. Myrundersøkelser i høyfjellet, inklusive reiseutgifter	» 1.500,00
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 3.000,00
6. Møter	» 500,00
7. Tidsskriftet	» 3.700,00
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7.500,00
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00
10. Analyser	» 300,00
11. Depotavgift	» 320,00
12. Myr inventeringen:	
Lønninger, 2 mann	kr. 15.560,00
Reiseutgifter og håndt-	
langerhjelp, 2 arbeidslag »	6.000,00
Analyser	» 440,00
	<hr/>
	» 22.000,00

13. Konsulentvirksomheten i kystbygdene: Torvkonsulenter for Vest- landet og Nord-Norge kr. 20.390,00 Reiseutgifter » 4.400,00 Analyser » 210,00 _____ kr. 25.000,00	
14. Diverse utgifter (torvstatistikk m. m.) » 800,00 _____	kr. 103.400,00

B. Torvskolen i Våler.

15. Grunnavgifter, assurance, vedlikehold m. v. »	2.000,00
--	----------

C. Forsøkstasjonen på Mæresmyra.

16. Funksjonærlønninger kr.	23.400,00
17. Driftsutgifter (jfr. bilag 2) »	45.800,00
18. Andre utgifter (jfr. bilag 2) »	4.200,00
19. Forsøksmelding »	1.200,00
_____ »	74.600,00
Tilsammen	kr. 180.000,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent kr.	3.500,00
2. Renter av legater til fri disposisjon »	11.775,00
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen »	2.200,00
4. Inntekter av tidsskriftet »	3.000,00
5. Inntekter ved Torvskolen i Våler (forpaktning- avgifter m. v.) »	9.000,00
6. Inntekter ved Forsøksstasjonen på Mæresmyra .. »	14.500,00
7. Husleie på Mæresmyra »	1.525,00
8. Distriktsbidrag og private bidrag »	2.500,00
9. Refusjon av utgifter vedkommende myrundersøkel- ser »	2.000,00
10. Statsbidrag »	130.000,00

Tilsammen	kr. 180.000,00

Budsjett for utvidet forsøksvirksomhet på myr i Nord-Norge.

Utgifter:

1. Lønn til en forsøksleder II kr.	9.878,00
2. Reiseutgifter »	3.500,00
3. Kontorutgifter m. v. »	1.500,00

4. Arbeidshjelp til forsøkene (andel av anleggs- og kontrollutgifter)	kr.	3.122,00
5. Kjemiske analyser	»	2.000,00
		<hr/>
	Tilsammen	kr. 20.000,00
		<hr/>

Inntekter:

1. Statsbidrag	kr.	20.000,00
		<hr/>

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for kalenderåret 1949.

Driftsutgifter:

1. Forsøk og gårdsdrift	kr.	33.000,00
2. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet	»	3.000,00
3. Analyser	»	800,00
4. Trygding, kontorhold, avgifter, litteratur m. v.	»	4.000,00
5. Vedlikeholdsutgifter	»	4.200,00
6. Reiseutgifter for myrkonsulent og assistent	»	800,00
		<hr/>
		kr. 45.800,00

Andre utgifter:

1. Grunnforbedringer og nydyrking	kr.	2.400,00
2. Diverse anskaffelser, redskaper, maskiner, inventar	»	1.800,00
		<hr/>
		» 4.200,00
		<hr/>
	I alt utgifter	kr. 50.000,00
		<hr/>

Inntekter ved forsøksstasjonen	kr.	14.500,00
		<hr/>

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

Post 1. Posten er forhøyet med kr. 4.000,00. Grunnen til det er at lønnstariffen med arbeiderne er oppsagt fra 1. august d. å. Kravet fra arbeiderne går ut på en forhøyelse av daglønnen på kr. 1,75, og det vil for vårt vedkommende utgjøre kr.

4.000,00 å 4.500,00 pr. år. Skulle overenskomsten føre til at økningen av lønnen blir mindre, blir posten å redusere tilsvarende.

Post 2. Denne er oppført som i fjor.

Post 3. Denne er økt med kr. 100,00 sammenlignet med siste forslag.

Post 4. Denne er økt med kr. 400,00. Grunnen til det er at trygdesummen på bygningene er forhøyet en del. Dessuten er vi pålagt krigsskadeavgift på i alt *kr. 1.438,00*. Den skal betales i 4 terminer, $\frac{1}{4}$ er medtatt her med kr. 360,00. Vi har søkt om fritaking for denne avgift, men søknaden er avslått.

Post 5. Denne er økt med kr. 200,00.

Post 6. Reiseutgiftene er oppført med samme beløp som forrige år.

Andre utgifter:

Post 1. Posten er økt med kr. 300,00 i forhold til siste forslag på grunn av stigning i utgiftene. Arbeidet med å grøfte opp myra på nytt fortsetter, og nydyrking vil bli drevet på mosemyr i den utstrekning midler og arbeidskraft er ledig til det.

Post 2. Det er tanken å kjøpe halmblåser til treskeverket og termograf. I bestyrerboligen er varmtvannsbeholderen på badet defekt. Jeg har derfor tenkt å kjøpe elektrisk varmtvannsbeholder og ikke anskaffe ny beholder for vedfyring. Likeså er det ment å anskaffe en liten varmtvannsbeholder på et kontor.

De samlede utgifter ved forsøksstasjonen er økt med kr. 5.500,00 i forhold til forrige budsjettforslag, inntektene er økt med kr. 1.000,00, nettoppøkingen blir kr. 4.500,00.

Forsøkene m. v. i 1948.

Ved forsøksstasjonen er det i 1948 lagt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 2 i eng, 3 i neper, 3 i poteter, 2 i havre og 1 i følgende vekster: bygg, vårkorn, grønnså, haustrug, hodekål og blomkål, i alt 16 stk.
2. Såtidforsøk: 1 settetidsforsøk i poteter.
3. Gjødslingsforsøk: 16 i eng, 10 i åker og 2 i neper, i alt 28 stk.
4. Kalking og jordforbedring: 4 kombinerte kalkings- og gjødslingsfelt, 2 kalkfelt, 1 kombinert kalk- og sandfelt og 1 sand- og leirfelt, i alt 8 stk.
5. Ulike tynningstider til neper: 1 felt.
6. Frøavl: 3 felt.
7. Omløpsforsøk: 3 på grasmyr og 1 på mosemyr, i alt 4 stk.
8. Forsøk med ugrasbekjempelse: 3 i åker og 2 i eng, i alt 5 stk.
9. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
10. Beiteforsøk: 1 dyrkingsforsøk og 1 grøfteforsøk, i alt 2 stk.

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1948.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Eng- frø- felter	Grøf- tefelter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
<i>Nordland fylke:</i>							
Andenes	1	1				2	B. Nilsen
Fiplingdal			1			1	Oddm. Høstad
<i>Nord-Trøndelag fylke:</i>							
Aursjømyr, Verran		2			2	4	P. Tetlie
Kolvereid	1			1		2	A. Bjelland
Revolden, Skogn	1	3				4	H. Næss
Lennsmyra, Røra				1		1	Forsøksst.
Tramyra, Overhalla		1			1	2	J. Lindsethmo
T. Skjerve, Sparbu		1				1	Forsøksst.
L. Østerås, Sparbu		1				1	Forsøksst.
E. Giskås, Henning		1				1	E. Giskås
<i>Sør-Trøndelag fylke:</i>							
Kverva, Frøya	1	3				4	J. Volden
Måmyr, Roan	1			1		2	P. Stjern
Måmyr, Roan		1		1		2	B. Strøm
<i>Hedmark fylke:</i>							
Astridkjølen, Elverum ... Feltet omlegge si år.							H. Å. Rye
<i>Buskerud fylke:</i>							
Aslefetmyra i Flesberg ...	1	3			2	6	O. M. Bergan
Sum	6	17	1	4	5	33	

11. Forsøk med mikronæring til gulrot: 1 felt.
12. Vernaliseringsforsøk: 1 felt i bygg.
13. Forsøk med fornying av plantebestandet i eng ved harving og frøsåing: 1 felt.
14. Foredling av engvekster: Det drives litt med timotei. Ved forsøksstasjonen har vi i 1948 lagt i alt 72 forsøksfelter, dertil kommer 1 felt til foredlingsarbeid med timotei.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Hosstående tabell viser hva slags felter og hvor mange det har vært av spredte felter i år. Det er i alt 33 stk. eller 5 mindre enn i 1947. Feltet på Astridkjølen, hvor det var 4 forsøksfelter, er ikke

i gang i år, arealet blir nå omlagt og nye felter lagt kommende vår i fall arbeidshjelp kan skaffes. Feltene hos N. Utheim har ikke vært i gang i år.

Det er lagt 5 nye felter, gjødslingsforsøk med Fullgjødse l A, nemlig hos J. Lindsethmo, Skage, J. Volden, Kverva, T. Skjerve og L. Østerås, Sparbu, og E. Giskås, Henning. Dyrkingsfeltet på Jonsstølen i Buskerud fylke er ennå ikke ferdig, og feltet i Fræna, Møre og Romsdal, ble ikke ferdig til p løyning siste høst, jeg går ut fra at det vil bli gjort i høst.

Diverse.

Det er til dato tatt opp og utbedret 616 m lukket grøft på tidligere grøftet jord. 450 m av dette gjelder mosemyra som ble dyrket i 1918. Grøftene er nå lukket med tegirør, ved oppdyrkingen ble brukt torv. Grøftene har således ligget i 30 år, og de var nå så grunne at de virket dårlig. Det er videre tatt 140 m åpen grøft og opprensket 350 m kanal.

Vedlikeholdsarbeidene i husene har gått ut på diverse reparasjoner, dessuten er uthusene, kornburet og en del av låven malt. Vedlikeholdsarbeidene vil bli fortsatt utover høsten i den utstrekning det er mulig.

Ved forsøksstasjonen har vi denne sommer hatt atskillig besøk. Av slike skal således nevnes deltakerne ved småbrukskurset ved Mære landbruksskole, og av elevene ved landbruksskolen på Mære og ved Val landbruksskole i Ytre Namdal. Dessuten av deltakerne ved kurset for fylkesagronomer og landbrukslærere ved landbruksskolen på Mære, 2. årsklasse av Jordbruksavdelingen ved Norges Landbrukshøgskole med driftsleder B. J. Saks haug som leder og av elever og lærere fra Nytorp lantmannaskole i Sverige med flere.

Som praktikant ved forsøksstasjonen har vi i sommer hatt agr. Gunnar Vada, Beitstad, fra mai til ut i august måned.

Myrkonsulenten har holdt foredrag ved småbrukerkurset som holdtes ved Mære landbruksskole. Deltok i forsøksledernes vintermøte i januar i år i Oslo, og i sommermøtet som ble holdt ved Norges Landbrukshøgskole 29. juli i år. I tiden fra 19. til 28. juli deltok jeg i et kurs for forsøksfolk ved Landbrukshøgskolen.

Ved forsøksstasjonen er som før utført nedbørsmålinger gjennom året og temperaturmålinger i sommerhalvåret. Det utføres tørrstoffanalyser i rotvekster og poteter.

Mære, 25. august 1948.

For Det norske myrselskap

Hans Hagerup.

(sign.)